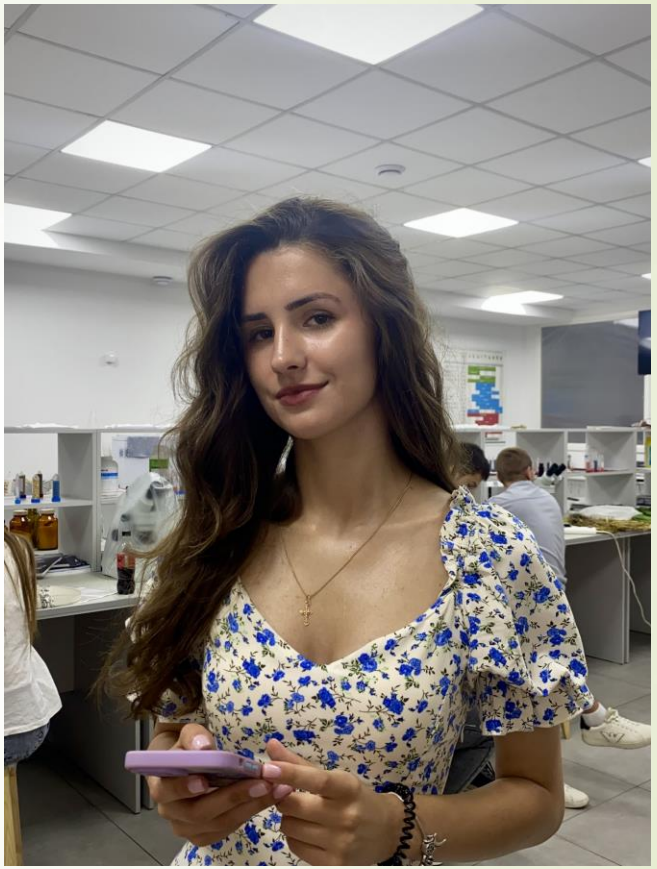

Звіт
роботи наукового гуртка «Сільськогосподарська ентомологія» за 2024/25 н.н

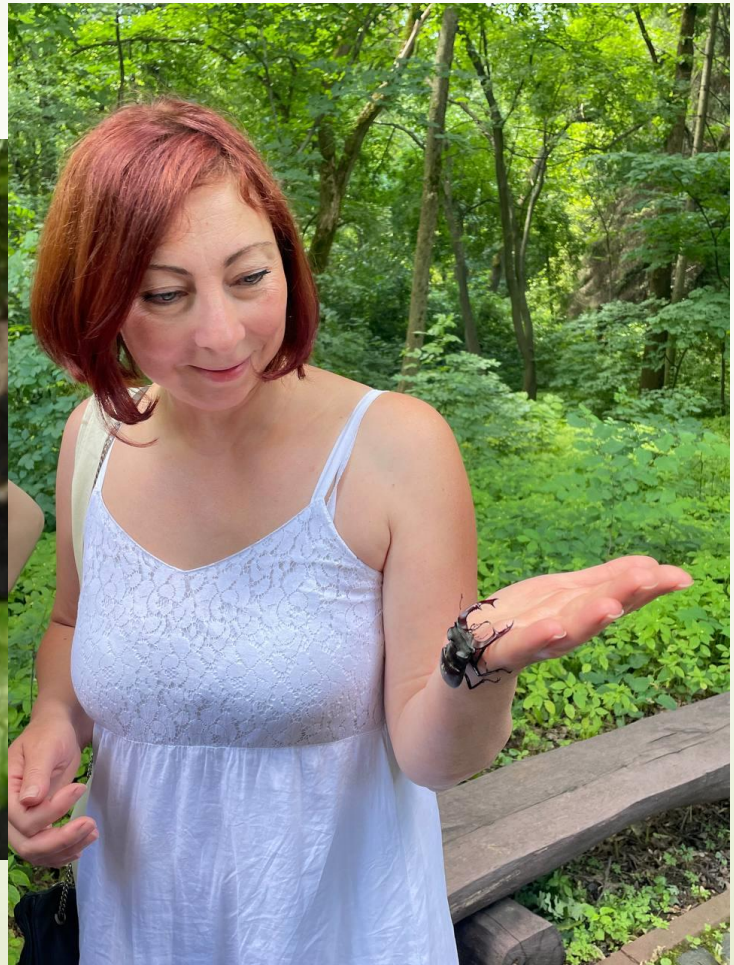
Керівник гуртка:
Людмила Кава

Староста гуртка:
Тетяна Кучер
студентка 1 курсу

- **Наукова спрямованість гуртка:** діяльність гуртка спрямована на поглиблене вивчення сільськогосподарської ентомології та ознайомлення з сучасними досягненнями обмеження чисельності фітофагів.

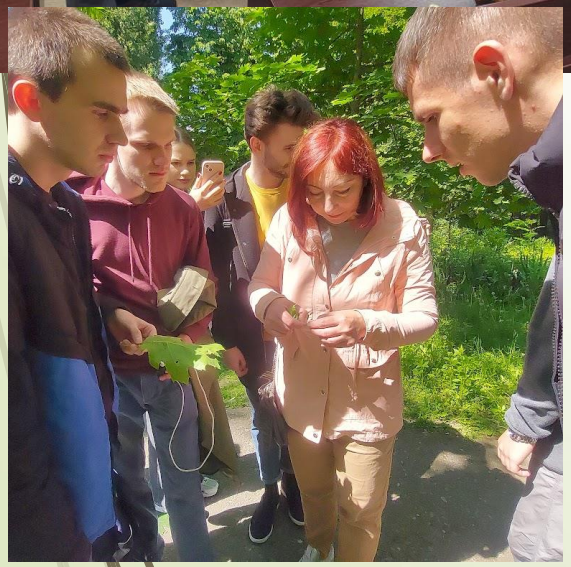

Для ознайомлення з ентомофауною та вивчення видового складу комах, що там мешкають були організовані екскурсії з студентами в ботанічний сад НУБіПУ та плодоовочевий сад

1. У 2024-2025 н.р. було проведено 18 засідань гуртка (10 – в очному форматі і 8 онлайн)

2. Членами гуртка Тетяною Кучер, Катериною Леонтьєвою, Володимиром Фрідріхом та Владиславом Крамар . підготовлені студентські наукові роботи, які здобули II і III місця І туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності Н1 «Захист та карантин рослин» (Агрономія)

3. За результатами наукової роботи членів гуртка ними було:

- **підготовлено доповіді студентів на IV Всеукраїнській науково-практичній конференції здобувачів вищої освіти «Досягнення і перспективи в захисті та карантині рослин»**

- **опубліковано 13 тез впродовж 2025 року у збірниках матеріалів конференцій**:
  - ✓ VI Міжнародна науково-практична конференціяприсвяченій видатним вченим Васильківському С.П. і Молоцькому М.Я. – засновникам наукової школи з селекції та насінництва пшениці і картоплі. 27 березня 2025 року;
  - ✓ V Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти «Досягнення і перспективи в захисті та карантині рослин», с. 17
  - ✓ IV Міжнародна науково-практична конференціїя присвячена
  - ✓ ювілейним датам від дня народження фундаторів захисту і
  - ✓ карантину рослин, професорів В.Г. Аверіна, Т.Д. Страхова,
  - ✓ Й.Т. Покозія та Є.М. Білецького.

- **2 статті у фаховому збірнику співавторстві з керівником гуртка**

Опубліковані тези конференцій:

- 1) Троян Є. Р., Кава Л.П. Видовий склад підгризаючих совок Троян Є. Видовий склад підгризаючих совок на посівах пшениці озимої // Матеріали VI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ присвяченій видатним вченим Васильківському С.П. і Молоцькому М.Я. – засновникам наукової школи з селекції та насінництва пшениці і картоплі. АГРАРНА ОСВІТА І НАУКА: ДОСЯГНЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ 27 березня 2025 року м. Біла Церква, с. 260
- 2) Герасименко М.С., Кава Л.П. ВИДОВИЙ СКЛАД ШКІДНИКІВ ПЛОДІВ СЛИВИ ТА ЇХ БІОЛОГІЯ // матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти «Досягнення і перспективи в захисті та карантині рослин», с. 12
- 3) Дороднов А.Р., Кава Л.П. ВНУТРІШНЬСТЕБЛОВІ ШКІДНИКИ СМОРОДИНИ // матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти «Досягнення і перспективи в захисті та карантині рослин», с. 13
- 4) Кучер Т.Р., Кава Л.П. МУРАХИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ БІОЛОГІЇ //матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти «Досягнення і перспективи в захисті та карантині рослин», с. 17
- 5) Леонтьєва К.С., Кава Л.П. ВИВЧЕННЯ БІОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРЕДСТАВНИКІВ РЯДУ БОГОМОЛИ – MANTOPTERA // матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти «Досягнення і перспективи в захисті та карантині рослин», с. 19
- 6) Ломака П., Кава Л.П. ВИДОВИЙ СКЛАД ГРУНТОВИХ ШКІДНИКІВ НА ПОСІВАХ КУКУРУДЗИ В УМОВАХ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ // матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти «Досягнення і перспективи в захисті та карантині рослин», с. 21

7) Сокирко Н.О., Кава Л.П. ВИВЧЕННЯ БІОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ДОМІНАНТНИХ ШКІДНИКІВ СУНИЦІ / матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти «Досягнення і перспективи в захисті та карантині рослин», с. 28

8) Троян Є.Р., Кава Л.П. ПІДГРИЗАЮЧІ СОВКИ НА ПОСІВАХ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ, ЇХ БІОЛОГІЯ ТА ШКІДЛИВІСТЬ // матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти «Досягнення і перспективи в захисті та карантині рослин», с. 29

9) Фрідріх В.А Кава Л.П. ВИВЧЕННЯ ПРЕДСТАВНИКІВ РОДИНИ КОКЦИНЕЛЛІДИ // матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти «Досягнення і перспективи в захисті та карантині рослин», с. 31

10) Цап Б.В., Кава Л.П. ФІТОФАГИ У ПОСІВАХ ГОРОХУ ОЗИМОГО ТА ЇХ ШКІДЛИВІСТЬ // матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти «Досягнення і перспективи в захисті та карантині рослин», с. 32

ISSN 2786-7951
ISSN 2786-796X

ФІТОСАНІТАРНА БЕЗПЕКА

МІЖВІДОМЧИЙ ТЕМАТИЧНИЙ НАУКОВИЙ ЗБІРНИК

70

Фітосанітарна безпека. 2024. Вип. 70.
УДК 632.7:634.71(477)(292.485)
DOI: https://doi.org/10.36495/PHSS.2024.70.126-134

Л.П. КАВА, кандидат сільськогосподарських наук
Л.І. КУЧЕР, кандидат сільськогосподарських наук
О.О. СИКАЛО, кандидат сільськогосподарських наук
Т.Р. КУЧЕР
Національний університет біоресурсів і природокористування України, вул. Героїв Оборони, 15, м. Київ, 03022, Україна

ВИДОВИЙ СКЛАД КОМАХ-ФІТОФАГІВ У НАСАДЖЕННЯХ МАЛИНИ В ЦЕНТРАЛЬНОМУ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

Мета. Вивчити видовий склад фітофагів та визначити домінантні види у насадженнях малини. **Методи.** Дослідження проводили у зоні Лісостепу України у 2023—2024 рр. Уточнювали видовий склад комах-фітофагів за загальноприйнятими методиками. Для встановлення видового складу фітофагів у насадженнях малини використовували загальноприйняті в ентомології методи досліджень: косіння ентомологічним сачком, візуальний огляд рослин, ґрунтові розкопки. **Результати.** Під час обстежень виявлено комах, які відносилися до 5-ти рядів (Coleoptera, Hemiptera, Lepidoptera, Hymenoptera та Diptera). Найбільшим видовим різноманіттям характеризувався ряд Coleoptera, до складу якого входило 6 видів з 4-х родин. Аналіз видового складу комах-фітофагів малини за кормовими зв'язками показав, що на цій культурі переважають поліфаги — 9 видів, проте основної шкоди завдають 2 види олігофагів. **Висновки.** За результатами моніторингу ентомокомплексу насаджень малини в Центральному Лісостепу України виявлено 14 видів шкідливих комах з 5-ти рядів. Аналіз видового складу показує, що систематично домінували представники ряду Coleoptera — 43%. Встановлено, що найнебезпечнішими шкідниками, які завдають значної шкоди в Лісостепу, є комплекс комах — шкідників генеративних органів: малиновий жук (*Byturus tomentosus* F.) та малиново-суничний довгоносик квіткогриз (*Anthonomus rubi* Hrbs.).

малина; видовий склад; домінуючі види; комахи-фітофаги; шкідники

Малина є однією з найпоширеніших культур в українському ягідному секторі. За даними Державної служби статистики, в Україні у 2021 р. господарства всіх форм власності вирощували 36,3 тис. т ма-

© Л.П. Кава, Л.І. Кучер, О.О. Сикало, Т.Р. Кучер, 2024.

Міністерство освіти і науки України
Білоцерківський національний аграрний університет
Словацький університет сільського господарства, м. Нітра, Словаччи
Дрезденський університет прикладних наук, м. Дрезден, Німеччин
Чеський університет природничих наук, м. Прага, Чехія
Миронівський інститут пшениці імені В.М. Ремесла НААН Україн
Білоцерківська дослідно-селекційна станція ІБКіЦБ НААН Україн
Інститут картоплярства НААН України

VI МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

присвячена видатним вченим Васильківському С.П. і Молоцькому М.Я. – засновникам наукової школи з селекції та насінництва пшениці і картоплі.

АГРАРНА ОСВІТА І НАУКА: ДОСЯГНЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

27 березня 2025 року

м. Біла Церква

ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЗЕМЛЕРОБСТВІ

Куликівський В.Л.
ВПЛИВ СИСТЕМИ ОБРОБІТКУ ГРУНТУ НА ЗНИЖЕННЯ ЕНЕРГОВИТРАТ В СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЯ ЗЕМЛЕРОБСТВА 220

Можарівська І.А., Ключевич М.М., Ковальова С.П., Вигера С.М., Ковальова С.П.
ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧІ ТЕХНОЛОГІЇ В АГРОВИРОБНИЦТВІ 222

Тетерешенко Н.М.
ВПЛИВ СИСТЕМИ ОСНОВНОГО ОБРОБІТКУ ГРУНТУ ТА ФОНУ ЖИВЛЕННЯ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ СОЇ В УМОВАХ ЦЕНТРАЛЬНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ 225

Фурманець М.Г., Фурманець Ю.С., Фурманець І.Ю.
ВРОЖАЙНІСТЬ КУКУРУДЗИ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЇЇ ВИРОЩУВАННЯ ЗА РІЗНИХ СИСТЕМ ОБРОБІТКУ ГРУНТУ В ЗАХІДНОМУ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ 228

Чайка Т.О.
КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД У ВИРІШЕННІ ПРОБЛЕМ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ: ЕКОЛОГІЧНІ, ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ 230

НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЗАХИСТІ РОСЛИН

Bronnikova L., Khomenko L.
ANALYSIS OF BIOTECHNOLOGICAL PLANTS BY PHYSIOLOGICAL AND BIOCHEMICAL PARAMETERS 234

Донець А.О., Марченко Т.Ю.
ЗАХИСТ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ РІЗНИХ ГРУП ФАО ВІД УРАЖЕННЯ *OSTRINIA NUBILALIS* HÜBNER ЗА БЕЗЗМІННИХ ПОСІВІВ 236

Краснопірка В.А., Акулов О.Ю.
ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ПРОТРУЙНИКІВ НАСІННЯ СОЇ В ЗАХІДНИХ ОБЛАСТЯХ УКРАЇНИ 239

Ломака П.Ю., Кава Л.П.
ВИДОВИЙ СКЛАД ГРУНТОВИХ ШКІДНИКІВ НА ПОСІВАХ КУКУРУДЗИ В УМОВАХ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ 242

Малишко В.В., Акулов О.Ю.
ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНГІЦИДНОГО ЗАХИСТУ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ ВІД СЕПТОРІОЗУ ЛИСТКІВ 244

Примак І.Д., Войтовик М.В., Єзерковська Л.В., Караульна В.М., Павченко О.Б., Оджакій С.В.
ЗМІНА АГРОХІМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ РОДЮЧОСТІ ГРУНТУ І ПРОДУКТИВНОСТІ АГРОФІТОЦЕНОЗІВ ЗА РІЗНИХ СИСТЕМ УДОБРЕННЯ ВПРОДОВЖ РОТАЦІЙНОГО ПЕРІОДУ СІВОЗМІНИ 247

Сусденко Ю.М., Кириленко В.В., Гуменюк О.В., Муха Т.І., Мурашко Л.А.
ЗАСЕЛЕНІСТЬ ФІТОФАГАМИ АГРОЦЕНОЗУ *TRITICUM AESTIVUM* L. ТА ВПЛИВ ПОПЕРЕДНИКІВ НА ЇХ ЧИСЕЛЬНІСТЬ 251

Сус Н.П.
РАЙОНИ ВИРОЩУВАННЯ ХМЕЛЮ 254

Тактаєв Б.А., Подберезко І.М., Фурдига М.М., Олійник Т.М.
ЕЛЕМЕНТИ СИСТЕМИ ЗАХИСТУ КАРТОПЛІ ВІД АЛЬТЕРНАРІОЗУ ЗА ВИРОЩУВАННЯ НА ОСНОВІ ОРГАНІЧНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА В УМОВАХ ПОЛІССЯ УКРАЇНИ 265

Троян Є.Р., Кава Л.П.
ВИДОВИЙ СКЛАД ПІДГРИЗАЮЧИХ СОВОК НА ПОСІВАХ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ 260

Цехмістренко С.І., Бітюцький В.С., Цехмістренко О.С.
НОВІТНІ БІОТЕХНОЛОГІЇ У ЗАХИСТІ РОСЛИН 262

Шишкін Б.М.,Жукова Л.В.,
ПРОБЛЕМИ ЕФЕКТИВНОГО ЗАХИСТУ КУКУРУДЗИ ВІД ХВОРОБ 265

Шушківська Н.І., Федорук Ю.В., Горновська С.В.
ЗАХИСТ КАРТОПЛІ ВІД ШКІДНИКІВ І ХВОРОБ В УМОВАХ БОТАНІЧНОГО САДУ БНАУ 269

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ФАКУЛЬТЕТ ЗАХИСТУ РОСЛИН, БІОТЕХНОЛОГІЙ ТА ЕКОЛОГІЇ

ДОСЯГНЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ В ЗАХИСТІ ТА КАРАНТИНІ РОСЛИН

Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти, присвяченій 127-річчю НУБіП України

(13 травня 2025 р.)

Київ-2025

Зміст

СЕКЦІЯ: І. ЕНТОМОЛОГІЯ

Герасименко М.С., Кава Л.П. ВИДОВИЙ СКЛАД ШКІДНИКІВ ПЛОДІВ СЛИВИ ТА ЇХ БІОЛОГІЯ..... 12
Дороднов А.Р., Кава Л.П. ВНУТРІШНЬСТЕБЛОВІ ШКІДНИКИ СМОРОДИНИ..... 13
Кукса С.О., Доля М.М. РОЗМНОЖЕННЯ ЛУЧНОГО МЕТЕЛИКА У КОРОТКОРОТАЦІЙНИХ СІВОЗМІНАХ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ..... 15
Кунер Т.Р., Кава Л.П. МУРАХИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ БІОЛОГІЇ..... 17
Леонтьєва К.С., Кава Л.П. ВИВЧЕННЯ БІОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРЕДСТАВНИКІВ РЯДУ БОГОМОЛИ – MANTOPTERA..... 19
Ломака П., Кава Л.П. ВИДОВИЙ СКЛАД ГРУНТОВИХ ШКІДНИКІВ НА ПОСІВАХ КУКУРУДЗИ В УМОВАХ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ..... 21
Погиба В.О., Кукса С.О., Доля М.М. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЕНТОМОКОМПЛЕКСІВ ПОЛЬОВИХ КУЛЬТУР ЗА РЕСУРСООЩАДНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ..... 23
Саган Д.О., Статкевич О.І. МОНІТОРИНГ ВИДОВОЇ РІЗНОМАНІТНОСТІ ЕНТОМОФАГІВ НА НЕКТАРОНОСНИХ РОСЛИНАХ..... 25
Сокирко Н.О., Кава Л.П. ВИВЧЕННЯ БІОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ДОМІНАНТНИХ ШКІДНИКІВ СУНИЦІ..... 28
Троян Є.Р., Кава Л.П. ПІДГРИЗАЮЧІ СОВКИ НА ПОСІВАХ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ, ЇХ БІОЛОГІЯ ТА ШКІДЛИВІСТЬ..... 29
Фрідріх В.А Кава Л.П. ВИВЧЕННЯ ПРЕДСТАВНИКІВ РОДИНИ КОКЦИНЕЛІДИ..... 31
Цап Б.В., Кава Л.П. ФІТОФАГИ У ПОСІВАХ ГОРОХУ ОЗИМОГО ТА ЇХ ШКІДЛИВІСТЬ..... 32
Ковальчук Я.А., Статкевич О.І. ДОМІНУЮЧІ ВИДИ КОМАХ-ФІТОФАГІВ У ПОСІВАХ ЧАСНИКУ..... 34

СЕКЦІЯ: ІІ. ФІТОПАТОЛОГІЯ

Басок О. Л., Гентош Д. Т. МОНІТОРИНГ ІРЖІ ГРУШІ..... 37
Бельскіте Я.Е., Піковський М.Й. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ БОРОШНИСТОЇ РОСИ ТРОЯНД

Національний університет біоресурсів і природокористування України
Уманський національний університет
Інститут захисту рослин НААН
Український науково-дослідний інститут лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г. М. Висоцького
Українське ентомологічне товариство
Рада молодих вчених при Харківській обласній державній адміністрації
The Research Institute of Organic Agriculture (Швейцарія)
Czech University of Life Sciences (Чехія)
Інститут гірського землеробства і тваринництва (Болгарія)
НАО «Кизилординський університет імені Коркит Ата» (Казахстан)
Латвійський університет біонаук та технологій (Латвія)
ТОВ «НВП «Екзогеніка»

ЗАХИСТ І КАРАНТИН РОСЛИН У XXI СТОЛІТТІ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ

ПРОГРАМА

IV Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої ювілейним датам від дня народження фундаторів захисту і карантину рослин, професорів В.Г. Аверіна, Т.Д. Страхова, Й.Т. Покозія та Є.М. Білецького.

23–24 жовтня 2025 р.

Харків – 2025

вич М. С., Вечірко О. П.
арактеристика природно-заповідного фонду Мали
ького району Житомирської області
ь М. О., Маркіна Т. Ю.
чна структура червонокнижних комах НПП «Гоміл

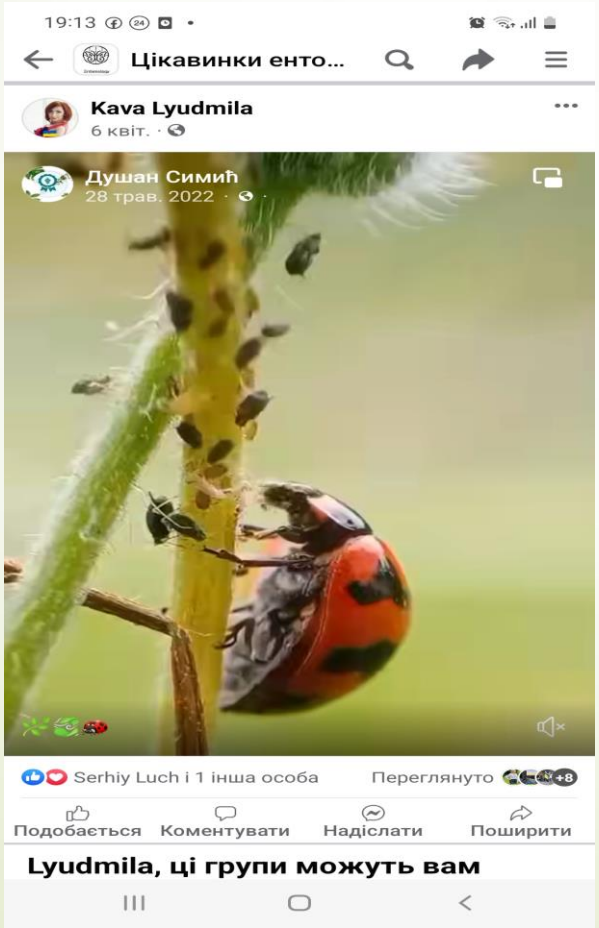
ієць Ю. О., Станкевич С. В., Григор'єв
сть американського білого метелика в Україні у 20
ький В. В., Мостов'як С. М.
сої в умовах Уманського району
ький О. В., Седик В. М.
соняшника в умовах Уманського району

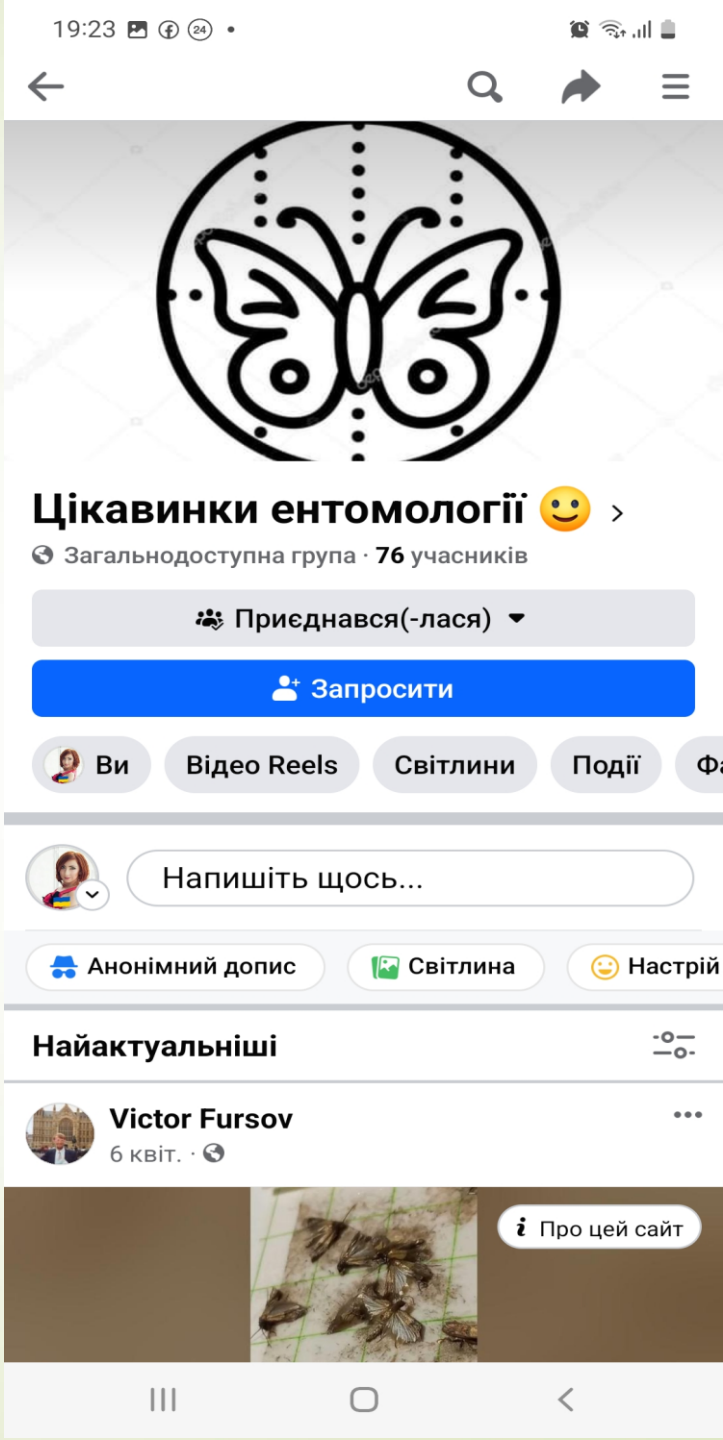
43. Круковський Р. Д., Піковський М. Й.
Фомопсис – небезпечна хвороба сої
44. Крупченко О. М., Горяінова В. В.
Стійкість сучасних сортів ячменю ярого до хвороб
45. Кузьменко Д. М., Маркіна Т. Ю.
Шкодочинні лускокрилі родини Noctuidae Харківської області
46. Kucher T. R., Kava L. P.
Features of ant biology
47. Лапчик А. Д., Генсіровський Д. П., Коваль Я.Б.
Ефективність застосування гербіцидів у посівах кукурудзи
48. Левченко В. Б., Трофименко П. І., Горновська С. В.
Вплив погодних, пірогенних та військових стрес-факторів на онтогенез різних форм сосни звичайної *(Pinus sylvestris* L.) в умовах Поліського природного заповідника
49. Леженіна І. П., Гранкіна А. В.
До видового складу комах амброзії полинолистої (*Ambrosia artemisiifolia* L.)
50. Людвінський В. С.
Рідкісні судинні рослини міста Лозова (Харківська область) та його околиць

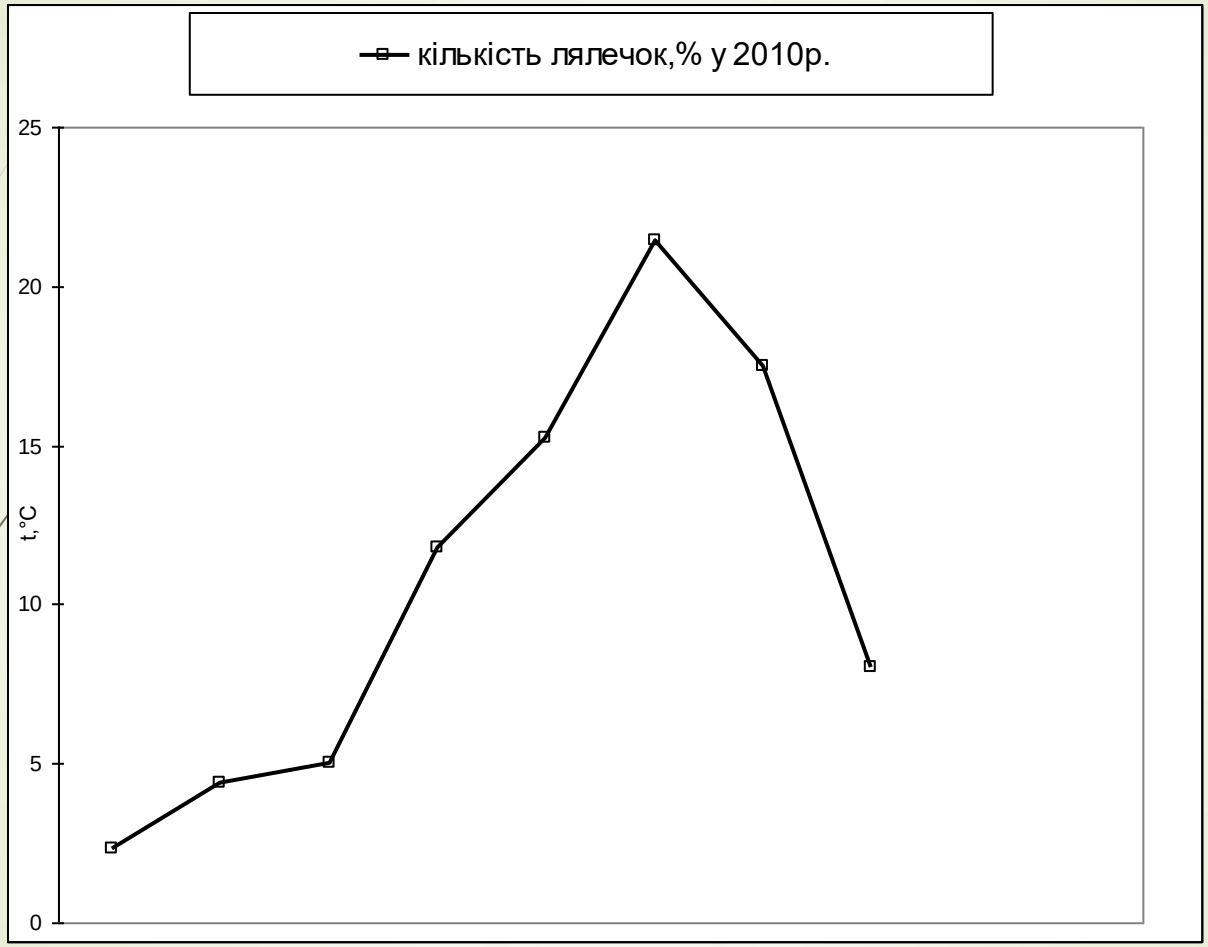
39. Ус В. М., Дишко В. А., Порохняч І. В., Мєшкова В. Л
Поширення карпофагів жолудів дуба звичайного на сході України
40. Філатов М. О.
Знахідки рідкісних видів бджіл роду *Andrena* F. (Hymenoptera, Apoidea: Andrenidae) в агроландшафті Полтавської області
41. Фісак В. А., Павелко Д. Г., Горяінова В. В.
Шкідливість основних хвороб листя пшениці озимої
42. Хасай Р. Г., Станкевич С. В., Сагіров К. Ю.
Шкідники сої в Україні
43. Цап Б. В., Кава Л. П.
Фітофаги у посівах гороху та їх шкідливість
44. Чухрай Р. В., Марченко К. Ю.
Cydalima perspectalis Walker, 1859 – новий інвазійний вид для урбоценозу Умані
45. Shaparenko M., Haris A., Zhukova L.
Prevalence and harmfulness of major sunflower diseases in farms of Kharkiv region
46. Швиденко І. М., Скрильник Ю. Є. Бібіков Є. Д.
Ясенова смарагдова вузькотіла златка – *Agrilus planipennis* Fairmaire, 1888 (Coleoptera: Buprestidae) в дендропарку ім. Б. Ф. Остапенко
47. Shishkin B.
Screening of modern corn hybrids for disease resistance
48. Шкода Я. Л., Станкевич С. В.
Використання агродронів у сільському господарстві

14^{00}–15^{00} – підбиття підсумків конференції

Щоб зацікавити ентомологією випускників шкіл та ознайомити з діяльністю гуртка більший загал людей була створена сторінка у фейсбуці, яка наповнюється цікавим контентом https://www.facebook.com/groups/3942395882534299

кількість лялечок,% у 2010р.
25
20
15
10
5
0
t,°C